

ΑΝΑΓΝΩΣΤΗΣ
ΜΕ ΑΙΤΙΑ

Η έσχατη μαγεία είναι η αγάπη

Του ΑΡΗ ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗ

Από μικρό παιδί με σαγίνευε το βόρειο σέλας. Οι ίδιες οι λέξεις αρχικά κι έπειτα το φαινόμενο καθαυτό. Είχα υποσχεθεί στον εαυτό μου να επιχειρήσω κάποια στιγμή να το δω και με τα ίδια μου τα μάτια, in situ, κι όχι από φωτογραφίες, βίντεο ή αναφορές λογοτεχνικές (που υπάρχουν άφθονες αν ψάξει κανείς).

Κι επειδή η τέχνη μακρά αλλά ο βίος βραχύς, πριν από πέντε χρόνια έκανα το ταξίδι στον Αρκτικό κύκλο. Εκείνο το έτος είχα αποφασίσει να γιορτάσω τα γενέθλιά μου στα μέρη του βόρειου σέλαος (αλλιώς Aurora borealis). Κι έτσι πέταξα πρώτα στο Όσλο μες στο καταχείμωνο κι ύστερα πήρα πτήση για το Τρόμσο, στα βάθη του Αρκτικού κύκλου. Ένα ψαροχώρι είναι το Τρόμσο που τον μήνα Ιανουάριο βυθίζεται στο σκοτάδι από τις τέσσερις το απόγευμα. Κατά τις έξι, ξεχύνονταν από τα λιγοστά ξενοδοχεία οι κυνηγοί του φαινομένου. Με πανάκριβες φωτογραφικές μηχανές, με τρίποδα κι άλλον εξοπλισμό επιβιβάζονταν σε θηριώδη τζιπ και ξεχύνονταν στο σκότος σε αναζήτηση του ιερού Γκράαλ – του βόρειου σέλαος, κοντολογίς.

Διότι το βόρειο σέλας δεν είναι κάτι στατικό, έχει φύση νεραϊδένια, περιπλανιέται στα ουράνια παιχνιδιάρικα, σκορπώντας τη μαρμαρυγή του μονάχα στους τυχερούς που θα βρεθούν στον δρόμο του. Θα έλεγε κανείς ότι είναι κβαντικής υφής, πότε σωματίδια, πότε φως. Εγώ το αναζήτησα σε παγωμένες λίμνες και σε ακτές που δέρονταν από μανιασμένες θύελλες, εις μάτην. Και το βρήκα αναπάντεχα να πηδάει απ' άκρη σ' άκρη στην ουρανό της πόλης στολίζοντας τους εξωτερικούς θόλους της τοπικής εκκλησίας με το αλλόκοσμο φως του.

Οι ηρωίδες του μυθιστορήματος της Χαργκρέιβ, παρόλο που ζουν στον απώτατο βορρά, στην Έσχατη Θούλη πες, δεν έχουν χρόνο να κοιτάνε τα ουράνια. Έχοντας την ατυχία να χάσουν μέσα σε μια νύχτα όλους σχεδόν τους άντρες τους σε μια κατα-

γιδα στη θάλασσα – άντρες ψαράδες, χωρίς άλλον τρόπο επιβίωσης – αναγκάζονται οι ίδιες να πάρουν τη ζωή στα χέρια τους. Βρισκόμαστε στον 17ο αιώνα. Δεν υπάρχει πολιτική ορθότης. Δεν υπάρχει ισότητα των φύλων. Δεν ενδείκνυται να βγαίνουν οι γυναίκες για ψάρεμα. Δεν ενδείκνυται πολλά πράγματα, για την ακρίβεια. Η θρησκεία είναι αμείλικτη. Και μέσα σ' όλα, καταφτάνει κι ένας τοπικός άρχοντας που αρχίζει να επιδιέχεται σε κυνήγι μαγισσών. Όχι μεταφορικά, οι πυρές που σπίνονται είναι πραγματικές.

Το ντόπιο στοιχείο, οι Λάπωνες, επειδή αρνείται να απαρνηθεί την παγανιστική θρησκεία και τις δοξασίες του, καταδιώκεται αμείλικτα. Οι ιθαγενείς, που ζούσαν τόσα χρόνια σε εκείνο τον τόπο, κατηγορούνται τώρα για πρακτικές μαγείας και αφού βασανιστούν οδηγούνται αμείλικτα στον θάνατο.

Ωστόσο, όλοι γνωρίζουμε πως η έσχατη μαγεία, μαγεία ακατάβλητη, είναι η αγάπη. Αυτή είναι που ανθίζει σ' εκείνο τον ερημότοπο της Νορβηγίας και οδηγεί την ιστορία της συγγραφέως στο δικό της βόρειο σέλας. (Εδώ να ευχαριστήσω τη μεταφράστρια Μυρτώ Καλοφωλιά.)

Έμεινα με μια απορία: πώς στην οργή κατάφερε μια τόσο νέα συγγραφέας, τριάντα δύο χρόνων σήμερα, να γράψει ένα τόσο γλαφυρό κι εμπειριστατωμένο μυθιστόρημα;

Ταλέντο κι εργασία, φίλε μου, θα απαντήσει ο δαίμων της λογοτεχνίας. Και ένας καλός επιμελητής, θα προσθέσει ο εκδότης.

Κίραν Μίλγουντ Χαργκρέιβ
Οι μάγισσες του Βάρντε
εκδ. Πατάκης